

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1048/2562

นางสาว ฉ. โดยนางสาว ล. ในฐานะผู้จัดการมรดกโจทก์ นางสาวหรือนาง ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.พ.พ. มาตรา 193/27

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ฟ้องโจทก์ระบุชื่อโจทก์ว่า ฉ. ที่ถึงแก่ความตายไปแล้วซึ่งไม่มีสภาพบุคคล ที่ถูกต้องระบุชื่อคู่ความว่า ล. ในฐานะผู้จัดการมรดกของ ฉ. โจทก์ก็ตาม แต่การบรรยายฟ้องเมื่ออ่านแล้วเป็นที่เห็นได้ว่า ล. ในฐานะผู้จัดการมรดกเป็นผู้ฟ้องคดี ทั้งการระบุชื่อคู่ความโดยนำชื่อ ฉ. ขึ้นก่อนก็ไม่ได้ทำให้จำเลยไม่เข้าใจหรือหลงข้อต่อสู้ เพราะจำเลยให้การต่อสู้คดีว่า จำเลยไม่ใช่คู่สัญญากับ ล. กรณีจึงเป็นการบรรยายฟ้องผิดพลาดเล็กน้อย ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญถึงกับมีผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ปัญหาเรื่องโจทก์ไม่มีเจตนาไถ่ถอนจำนองจึงไม่เป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์หรือไม่ มีใช่ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องโดยตรง จำเลยจึงต้องยกขึ้นต่อสู้เป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ การที่จำเลยยกปัญหานี้ขึ้นอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่รับวินิจฉัยจึงชอบแล้ว เนื่องจากมิใช่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นตาม ป.วิ.พ. มาตรา 225 บรรทัดหนึ่ง คำฟ้องโจทก์ขอไถ่ถอนจำนองเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ แต่จำเลยโต้แย้งกรรมสิทธิ์โดยให้การต่อสู้ว่า ฉ. มิได้จดทะเบียนจำนอง แต่ได้ยกที่ดินทั้งสองแปลงที่ดินนี้ให้แก่จำเลย ย่อมทำให้คดีไม่มีทุนทรัพย์กลายเป็นคดีมีทุนทรัพย์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยรับเงินไถ่ถอนจำนอง เมื่อตามสัญญาจำนองมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี แม้ศาลชั้นต้นมิได้กำหนดประเด็นเรื่องดอกเบี้ยแต่ในสัญญากำหนดไว้ชัดแจ้ง โจทก์จึงต้องชำระดอกเบี้ยให้จำเลยตามสัญญา ป.พ.พ. มาตรา 193/27 และมาตรา 745 บัญญัติให้ผู้รับจำนองมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนอง แม้สิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานจะขาดอายุความ แต่จะใช้สิทธินั้นบังคับให้ชำระดอกเบี้ยที่ค้างย้อนหลังเกิน 5 ปี ขึ้นไปไม่ได้ และมาตรา 193/33 บัญญัติให้สิทธิเรียกร้องในดอกเบี้ยค้างชำระมีกำหนดอายุความ 5 ปี การที่โจทก์นำสืบเรื่องขอไถ่ถอนจำนองว่ามีการโทรศัพท์แจ้งจำเลย จึงเป็นกรณีโจทก์ไม่มีหลักฐานยืนยันว่ามีการแสดงเจตนาไถ่ถอนจำนองไปยังจำเลยวันใด แต่เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้จึงต้องถือว่าเป็นวันที่โจทก์แสดงเจตนาจะชำระหนี้และไถ่ถอนจำนองที่ดินจากจำเลย โจทก์จึงต้องชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันฟ้องย้อนหลังขึ้นไปเป็นเวลา 5 ปี แต่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้โจทก์ยังต้องเสียดอกเบี้ยนับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลยนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากจำเลยมีพฤติการณ์เป็นเจ้าหนี้ผิดนัดด้วยการบ่ายเบี่ยงไม่รับชำระหนี้จากโจทก์จนเป็นเหตุให้โจทก์ต้องมาฟ้องเป็นคดีนี้ จำเลยผู้ผิดนัดจึงไม่มีสิทธิได้ดอกเบี้ยหลังวันฟ้องโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยไถ่ถอนที่ดินโฉนดเลขที่ 3380 และ 26616 โดยรับเงินไปจากโจทก์ 2,000,000 บาท และให้คืนโฉนดที่ดินแก่โจทก์ หากไม่ไถ่ถอนหรือไม่คืนโฉนดที่ดิน ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยจดทะเบียนไถ่ถอนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 3380, 26616 โดยให้โจทก์ชำระเงินแก่จำเลยจำนวน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2539 ถึงวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 6 พฤษภาคม 2558) และให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินทั้งสองแปลงคืน

แก้โจทก์ หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา กับให้จำเลยใช้ ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 8,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ภาค 1 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้โจทก์ชำระเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2539 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้น คืบค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์จำนวน 200 บาท และค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้อง ใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษา 100 บาท แก้โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็น พับ โจทก์และจำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังโดยที่คู่ความทั้งสองฝ่ายไม่ได้แย้งกัน เป็นที่ยุติว่า นางสาวเฉลิม เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3380 และ 26616 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2539 นางสาวเฉลิมจดทะเบียนจำนองที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวไว้แก่จำเลยเป็นประกัน การกู้ยืมเงิน 2,000,000 บาท วันที่ 8 พฤศจิกายน 2541 นางสาวเฉลิมถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นมี คำสั่งตั้งนางสาวฉลวย โจทก์ เป็นผู้จัดการมรดก คดีมีปัญหาตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยฎีกาอ้างว่า โจทก์บรรยายฟ้องระบุชื่อคู่ความผิดในสาระสำคัญ คือนางสาวเฉลิม โดยนางสาวฉลวย ในฐานะผู้จัดการมรดก การบรรยายฟ้องของโจทก์ทำให้จำเลย เข้าใจว่า โจทก์คือผู้ตาย เมื่อโจทก์คือผู้ตายย่อมไม่มีสถานะบุคคลมาฟ้องคดีนี้ ที่ถูกต้องโจทก์ต้อง ระบุชื่อคู่ความว่า นางสาวฉลวย ในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวเฉลิม โจทก์ ดังนั้น ฟ้องของ โจทก์จึงขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและไม่ใช้การบรรยายฟ้องผิดพลาดเล็กน้อย แต่เป็นการบรรยายฟ้องที่ผิดในสาระสำคัญทำให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ เห็นว่า แม้ตามฟ้อง โจทก์จะระบุชื่อโจทก์ว่า นางสาวเฉลิม ที่ถึงแก่ความตายไปแล้วซึ่งไม่มีสภาพบุคคลและที่ถูกต้อง โจทก์ต้องระบุชื่อ คู่ความว่า นางสาวฉลวย ในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวเฉลิม โจทก์ก็ตาม แต่การบรรยายฟ้องเมื่ออ่านแล้วเป็นที่เห็นได้ว่านางสาวฉลวยในฐานะผู้จัดการมรดกเป็นผู้ฟ้องคดี ทั้งการระบุชื่อคู่ความโดยนำชื่อนางสาวเฉลิมขึ้นก่อนก็ไม่ได้ทำให้จำเลยไม่เข้าใจหรือหลงข้อต่อสู้ เพราะจำเลยให้การต่อสู้คดีว่า จำเลยไม่ใช่คู่สัญญากับนางสาวฉลวย กรณีจึงเป็นการบรรยายฟ้อง ผิดพลาดเล็กน้อย ไม่ใช่ข้อสาระสำคัญถึงกับมีผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกา ของจำเลยประการที่สองว่า การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่วินิจฉัยประเด็นที่จำเลยอุทธรณ์ว่า โจทก์ ไม่มีเจตนาไต่ถอนจำนองจึงไม่เป็นการโต้แย้งสิทธิ โดยวินิจฉัยว่า จำเลยไม่ได้ให้การต่อสู้เป็น ประเด็นข้อพิพาทไว้ มิใช่เป็นข้อที่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นเป็นการ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยฎีกาอ้างว่า จำเลยให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ซึ่งประเด็นที่ โจทก์ไม่มีเจตนาไต่ถอนจำนองก็อยู่ในเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประชาชนนั้น เห็นว่า ปัญหาในเรื่องที่โจทก์มีเจตนาไต่ถอนจำนองหรือไม่ มิใช่เป็นปัญหาเรื่อง อำนาจฟ้องโดยตรงจำเลยจึงต้องยกขึ้นต่อสู้เป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ ดังนั้น การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่รับวินิจฉัย เนื่องจากมิใช่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง จึงชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการสุดท้ายว่า คดีนี้เป็นคดีมีทุนทรัพย์หรือไม่ จำเลย ฎีกาอ้างว่า คดีนี้เป็นคดีที่มีคำขอปลดปล่อยทุกข์ที่ไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ เพราะโจทก์ฟ้อง บังคับให้จำเลยรับไต่ถอนจำนองที่ดินพิพาท เห็นว่า แม้ตามคำฟ้องโจทก์จะขอไต่ถอนจำนองอัน เป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ แต่จำเลยโต้เถียงกรรมสิทธิ์โดยให้การต่อสู้ว่า นางสาวเฉลิม มีได้จดทะเบียน จำนอง แต่ได้ยกที่ดินทั้งสองแปลงมาใช้หนี้ให้แก่จำเลย ย่อมทำให้คดีไม่มีทุนทรัพย์กลายเป็นคดีมี

ทุนทรัพย์ 2,000,000 บาท ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยมา ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาจำเลย ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการเดียวคือ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ภาค 1 กำหนดดอกเบี้ยให้โจทก์ชำระแก่จำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า ประเด็น เรื่องดอกเบี้ยศาลชั้นต้นมิได้กำหนดประเด็นไว้ การที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้โจทก์ชำระดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2539 ถึงวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 6 พฤษภาคม 2558) และศาลอุทธรณ์ภาค 1 กำหนดให้โจทก์ชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2539 จนกว่าโจทก์จะชำระเสร็จแก่จำเลยจึงไม่ถูกต้อง หากโจทก์ต้องชำระดอกเบี้ยให้แก่ จำเลยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2539 เป็นต้นไปก็เป็นเวลาเพียง 5 ปี เท่านั้น เห็นว่า สัญญาจำนอง มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี แม้ศาลชั้นต้นมิได้กำหนด ประเด็นเรื่องดอกเบี้ยแต่ในสัญญากำหนดไว้ชัดแจ้ง โจทก์จึงต้องชำระดอกเบี้ยให้จำเลยตาม สัญญา แต่ที่ศาลล่างทั้งสองกำหนดวันที่โจทก์ต้องชำระดอกเบี้ย ศาลฎีกาเห็นว่าไม่ถูกต้องและไม่ เห็นฟ้องด้วย เพราะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/27 และมาตรา 745 ได้ บัญญัติให้ผู้รับจำนองมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนอง แม้สิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็น ประธานจะขาดอายุความก็ตาม แต่จะใช้สิทธินั้นบังคับให้ชำระดอกเบี้ยที่ค้างย้อนหลังเกิน 5 ปี ขึ้นไปไม่ได้ และมาตรา 193/33 บัญญัติให้สิทธิเรียกร้องในดอกเบี้ยค้างชำระมีกำหนดอายุความ 5 ปี เมื่อทางนำสืบของโจทก์ นายชรัตน์ผู้รับมอบอำนาจโจทก์เบิกความว่า ในการขอไถ่ถอนจำนอง พยานมีการโทรศัพท์แจ้งจำเลย จึงเป็นกรณีโจทก์ไม่มีหลักฐานยืนยันว่า มีการแสดงเจตนาไถ่ถอน จำนองไปยังจำเลยวันใด แต่เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้จึงต้องถือว่าเป็นวันที่โจทก์แสดงเจตนาจะชำระหนี้ และไถ่ถอนจำนองที่ดินจากจำเลย โจทก์จึงต้องชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันฟ้องวันที่ 6 พฤษภาคม 2558 ย้อนหลังขึ้นไปเป็นเวลาห้าปี แต่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้โจทก์ยังต้องเสียดอกเบี้ยนับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ จำเลยนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นฟ้องด้วย เนื่องจากจำเลยมีพฤติการณ์เป็นเจ้าหนี้ผิดนัดด้วยการบ่ายเบี่ยง ไม่รับชำระหนี้จากโจทก์จนเป็นเหตุให้โจทก์ต้องมาฟ้องเป็นคดีนี้ จำเลยผู้ผิดนัดจึงไม่มีสิทธิได้ ดอกเบี้ยหลังวันฟ้อง ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้โจทก์ชำระดอกเบี้ยใน อัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันฟ้องย้อนหลังขึ้นไปเป็นเวลาห้าปี นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตาม คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ทองธาร เหลืองเรืองรอง · พศวัจน์ กนกนาก · สันติชัย วัฒนวิทย์กรรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1048/2562>